

NATIONALE ARBEIDSRAAD

**CENTRALE RAAD VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN**

ADVIES Nr.1.679

CRB 2009-560 DEF
CCR 10

Gemeenschappelijke Raadszitting van woensdag 1 april 2009

**AANPASSING VAN VERSCHILLENDE WETTEN AAN DE REACH-VERORDENING MET
HET OOG OP HET WELZIJN VAN DE WERKNEMERS BIJ DE
UITVOERING VAN HUN WERK**

2.353-1

ADVIES

Onderwerp : Aanpassing van verschillende wetten aan de REACH-verordening met het oog op het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

---

Mevrouw B. LAMBRECHTS, kabinetschef van de Beleidscel van de minister van Werk, mevrouw J. MILQUET, heeft, in een brief die op 12 november 2008 bij de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven is toegekomen, namens de minister het advies van de Raden ingewonnen over het genoemde onderwerp.

Bij brief van 19 januari 2009 deelt mevrouw J. MILQUET, minister van Werk, aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven mee dat in het kader van het ontwerp van wet houdende niet-dringende diverse bepalingen een hoofdstuk zal worden gewijd aan de REACH-verordening.

De minister wijst op het belang en de dringendheid van een advies van de sociale partners. Zij laat ook weten dat het genoemde wetsontwerp na de ministerraad van 30 januari 2009 bij het Parlement zal worden ingediend en dat de regering voor die datum over het advies van de sociale partners wil beschikken om het hoofdstuk over de REACH-verordening in het wetsontwerp te kunnen opnemen.

Een gemengde commissie van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven werd met het onderzoek van deze kwestie belast.

Op verslag van deze commissie hebben de Raden op 1 april 2009 het volgende unaniem advies uitgebracht.

x   x   x

**ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD EN DE CENTRALE RAAD
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN**

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Op 12 november 2008 werden de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven namens de minister van Werk, mevrouw J. MILQUET, verzocht om een advies uit te brengen over een wetsontwerp dat beoogt de tenuitvoerlegging te waarborgen van de Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en Raad van 18 december 2006¹, voor wat betreft de waarborgen die de stoffen en preparaten ten aanzien van de veiligheid en gezondheid van de werknemers met het oog op hun welzijn moeten bieden.

A. De inhoud van de REACH-verordening

Europa voert met de REACH-verordening één enkel geïntegreerd systeem in voor de **R**egistratie, de **E**valuatie, beperkende maatregelen en de **A**utorisatie ten aanzien van **C**hemische stoffen (REACH). De verordening vervangt verschillende bestaande richtlijnen en verordeningen en geeft vorm aan een nieuwe EU-strategie ten aanzien van chemische stoffen.

---

¹ Inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor Chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie.

De verordening heeft tot doel om een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu te waarborgen, naast het vrije verkeer van stoffen als zodanig, in preparaten of voorwerpen en tegelijkertijd het vergroten van het concurrentievermogen en de innovatie (overweging (1) van de verordening).

Registratie

Ondernemingen die chemische stoffen produceren, importeren of gebruiken, moeten voortaan informatie verzamelen over de eigenschappen van een stof, de aan het gebruik verbonden risico's beoordelen en de nodige maatregelen nemen om de eventueel door hen geconstateerde risico's te beheersen. Binnen een periode van maximaal 11 jaar² dienen de betrokken stoffen daartoe gescreend te worden zoals de Verordening het voorschrijft.

Deze gegevens dienen opgenomen te worden in een centrale gegevensbank die door het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (hierna ECHA) zal worden beheerd. De gegevens die moeten worden meegedeeld, staan in verhouding tot de van de stof geproduceerde hoeveelheden en de risico's die ze inhoudt.

Het ECHA beheert de gegevensbank en de registratieaanvragen en werkt richtsnoeren uit om de fabrikanten en importeurs, alsook de bevoegde instanties, bij te staan bij de toepassing van de bepalingen van de REACH-verordening.

Indien een stof niet is geregistreerd, mag de stof in kwestie niet worden geproduceerd of op de Europese markt worden gebracht.

Evaluatie

De verordening bevat een aantal bepalingen inzake gegevensuitwisseling die ten doel hebben het aantal proeven met gewervelde dieren en de kosten voor het bedrijfsleven te beperken. Het is de bedoeling dat zowel upstream als downstream en tussen alle actoren in de toeleveringsketen informatie wordt uitgewisseld.

---

² De verplichting tot registratie ging in op 1 juni 2008 maar er wordt, voor sommige stoffen waarvoor preregistratie wordt toegepast, een overgangsregeling ingesteld die in bepaalde gevallen geldt tot 1 juni 2018.

De door de REACH-verordening voorziene beoordelingsprocedures dienen om na te gaan of de industrie haar verplichtingen nakomt en geen onnodige proeven worden verricht. Een dossierbeoordeling is verplicht bij de aanvragen waarbij bepaalde proeven zijn gepland, maar kan ook nodig zijn om de conformiteit van de registratie te verifiëren. Stoffen waarvan vermoed wordt dat zij een risico opleveren voor de gezondheid van de mens en het milieu kunnen worden beoordeeld door de bevoegde autoriteiten van de aangewezen lidstaat om vast te stellen of de registrant aanvullende gegevens moet verstrekken. Het ECHA is verantwoordelijk voor de coördinatie van de stoffenbeoordelingsprocedure.

De beoordeling kan leiden tot het vereisen van een vergunning (autorisatie) of het instellen van een beperking.

Autorisatie/Beperking

Voor een aantal (“zeer zorgwekkende”) stoffen, opgenomen in bijlage bij de verordening, is autorisatie van een specifieke toepassing door het ECHA vereist. Het doel hiervan is te waarborgen dat de risico's die deze stoffen opleveren, worden beheerst en deze stoffen geleidelijk worden vervangen door andere geschikte stoffen of technieken indien dat vanuit economisch en technisch oogpunt haalbaar is (art. 55 van de verordening).

Een autorisatie voor een specifiek gebruik kan verkregen worden indien de producent, de importeur of de downstreamgebruiker kan bewijzen dat de risico's van die toepassing afdoende kunnen worden beheerst. In het andere geval, en indien geen alternatief voorhanden is, evalueert het ECHA de omvang van het risico en het sociaal-economisch belang van het gebruik van de stof en beslist vervolgens om al dan niet een vergunning te verlenen.

Wanneer er een onaanvaardbaar risico verbonden is aan de vervaardiging, het gebruik of het in de handel brengen van een stof, kan het ECHA of een lidstaat een voorstel indienen voor een beperking op die stof. De beslissing over dit voorstel wordt door het ECHA genomen, in overleg met de lidstaten.

B. De doelstelling van het wetsontwerp

De REACH-verordening trad in werking op 1 juni 2007 en bepaalt dat de lidstaten de Europese Commissie uiterlijk op 1 december 2008 op de hoogte moeten brengen van de vastgestelde sancties en de maatregelen die genomen werden om ervoor te zorgen dat deze sancties worden toegepast (art. 126 van de verordening).

Aangezien het om een verordening gaat, zijn de bepalingen ervan rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten. Dit houdt in dat de bepalingen van nationaal recht die in strijd zijn met de verordeningsbepalingen niet langer toepasselijk zijn. Deze bepalingen komen echter niet van rechtswege te vervallen. Zij dienen door de nationale wetgever te worden opgeheven of gewijzigd. De aanvullende maatregelen tot uitvoering van de verordening, anderzijds, moeten strikt in overeenstemming zijn met de verordening.

Het voor advies voorgelegd wetsontwerp strekt er toe om de bepalingen van Belgisch recht in overeenstemming te brengen met de REACH-verordening, het kader aan te geven voor de uitoefening van het toezicht op de naleving van de verordening en de strafbare gedragingen en strafsancties vast te stellen.

Het wetsontwerp beperkt zich echter tot de aanpassingen die in het Belgisch recht nodig zijn met het oog op het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

II. STANDPUNT VAN DE IN DE RADEN VERTEGENWOORDIGDE ORGANISATIES

De Raden hebben een onderzoek gewijd aan het wetsontwerp en wensen hierbij de volgende bemerkingen te maken.

A. Algemene bemerkingen bij het wetsontwerp

- De Raden constateren dat het wetsontwerp, enerzijds, een aantal bepalingen wijzigt en aanvult van de wet van 28 januari 1999 ("betreffende de waarborgen die de stoffen en preparaten inzake de veiligheid en de gezondheid van de werknemers met het oog op hun welzijn moeten bieden"), en, anderzijds, een bepaling wijzigt in de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

Zij stellen vast dat de wet van 28 januari 1999 in het toepassingsgebied van de verordening ligt voor wat welzijn op het werk betreft. Deze wet heeft geen betrekking op de bescherming van de consument, noch op milieubescherming. De wet regelt de verplichtingen van de leveranciers van stoffen en preparaten ten aanzien van de werkgevers met het oog op het welzijn bij de uitvoering van hun werk en de verplichtingen van de personen die stoffen en preparaten op de markt brengen, ten aanzien van de veiligheid en de bescherming van de gezondheid van de werknemers, alsook het gebruik van de stoffen en preparaten (artikel 2 van de wet).

De bedoeling van het wetsontwerp is om overtredingen ten aanzien van de bepalingen van de REACH-verordening die onder het toepassingsgebied van deze wet vallen strafbaar te stellen onder deze wet en ook het toezicht erop te verzekeren. De wet op de administratieve geldboeten wordt aangepast aan de nieuw strafbaar gestelde personen in de wet van 28 januari 1999.

- De Raden kunnen in het algemeen akkoord gaan met deze aanpassingen die beogen de bepalingen van de wet van 28 januari 1999 in overeenstemming te brengen met de REACH-verordening (zie echter onder punt B. voor een aantal punctuele bemerkingen).

Evenwel hebben zij het nuttig geoordeeld om een aantal meer algemene bemerkingen te formuleren bij de tenuitvoerlegging van de REACH-verordening in België.

1. De Raden zijn van oordeel dat het nieuwe systeem van de REACH-verordening dat op alle chemische stoffen van toepassing is een vooruitgang betekent voor het welzijn van de werknemers in de mate dat meer uitgebreide gegevens over de gevaren en de risico's van het gebruik van stoffen, de blootstellingsscenario's en de daaraan gekoppelde preventie maatregelen beschikbaar zullen zijn.

Cruciaal hierbij is dat tussen alle actoren in de toeleveringsketen informatie dient te worden uitgewisseld (Titel IV van de verordening).

In dit kader willen de Raden wijzen op het bestaan van een netwerk van helpdesks in de verschillende lidstaten die, naast en in samenspraak met het ECHA, zorgen voor assistentie aan de bedrijven die vragen hebben bij hun rol en hun verplichtingen onder de REACH-verordening.

De Raden wijzen op het belang van deze helpdesks om er tevens voor te zorgen dat de informatie over de stoffen en mengsels niet gecentraliseerd blijft in het ECHA, maar ook beschikbaar zal zijn in de verschillende lidstaten. Zij vragen dat de nodige inspanningen worden gedaan om ervoor te zorgen dat er voldoende transparantie van de beschikbare gegevens zal zijn naar de verschillende actoren toe.

2. De Raden willen er tevens de aandacht op vestigen dat de aanpassingen in bovengenoemde wetten slechts een deel uitmaken van de Belgische regelgeving die onder het toepassingsgebied van de REACH-verordening valt. Ook de welzijnswetgeving en het koninklijk besluit van 11 maart 2002 betreffende de chemische agentia vallen hieronder. Bij de voorstellen voor aanpassing van de wet van 28 januari 1999 wordt trouwens afgestemd met hetgeen reeds is voorzien door de welzijnswet van 4 augustus 1996.

Welzijn op het werk is echter slechts één element in de uitgebreide keten van bescherming die de REACH-verordening opzet. Zoals hiervoor reeds aangegeven, legt de REACH-verordening niet alleen verplichtingen op voor het produceren en op de markt brengen van chemische stoffen en preparaten, maar ook voor het veilig gebruik van chemische producten doorheen de keten met bescherming van de werknemer en het leefmilieu. In dit kader dient in het bijzonder de wet van 21 december 1998 (“betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid”) vernoemd te worden, die niet het welzijn op het werk betreft.

Hierbij kan opgemerkt worden dat de REACH-verordening raakt aan zowel federale bevoegdheden, als regionale bevoegdheden. Zo is het op de markt brengen van chemische producten, welzijn van de werknemers en volksgezondheid federale materie, daar waar bescherming van het leefmilieu voornamelijk regionale bevoegdheid is.

In elk geval zullen bij de handhaving meerdere inspectiediensten betrokken zijn, refererend naar een verschillend wetgevend kader. Naast de inspectie Toezicht op het Welzijn op het Werk en de inspectie Arbeidsveiligheid, zullen ook de douane en de Milieuspectie betrokken zijn bij de handhaving van Belgische regelgeving in het toepassingsgebied van de REACH-verordening.

De Raden willen daarom de nood benadrukken van een gecoördineerde aanpak in België om ervoor te zorgen dat geen dubbele inspecties gebeuren en dubbele bestraffing plaatsvindt.

Een eerste aanzet hiervoor wordt gegeven in de voorgestelde aanpassingen aan de wet van 28 januari 1999, waardoor het artikel 11 van die wet zou aangevuld worden met het uitdrukkelijk voorzien van de mogelijkheid van de ambtenaren belast met het toezicht op de uitvoering van de REACH-verordening om relevante informatie uit te wisselen met ambtenaren van andere inspectiediensten die eveneens belast zijn met het toezicht op de uitvoering van de REACH-verordening (art. X+38 van het wetsontwerp).

In het kader van hun werkzaamheden hebben de Raden eveneens vernomen dat er een forum voor coördinatie tussen de inspectiediensten is opgestart en dat het de bedoeling is om te komen tot een samenwerkingsakkoord. De Raden ondersteunen ten volle dit initiatief.

Tevens werd tijdens de werkzaamheden vernomen dat de overheid zich bewust is van de enorme inspanningen die het naleven van de bepalingen van de REACH-verordening voor de ondernemingen met zich meebrengt en dat men daarom in een eerste fase eerder informerend dan bestraffend zal optreden.

3. De Raden willen verder opmerken dat het de bedoeling is van de REACH-verordening om te komen tot een harmonisering van de wetgeving inzake chemische stoffen tussen de Europese lidstaten.

Aangezien de chemiesector zeer sterk blootgesteld is aan internationale concurrentie, is het uiterst belangrijk om tevens een uniforme aanpak van het toezicht op en de bestraffing van de REACH-verordening tussen de lidstaten te verzekeren.

De Raden vragen dan ook om een efficiënte en evenwichtige afstemming van de handhaving tussen de lidstaten, zodat binnen Europa effectief een "level playing field" gecreëerd wordt.

B. Punctuele bemerkingen bij de bepalingen van het wetsontwerp

De Raden hebben verder nog een aantal punctuele bemerkingen bij de bepalingen van het wetsontwerp.

1. Aanpassing aan de CLP verordening nr. 1272/2008

De Raden wensen op te merken dat de recente Europese verordening nr. 1272/2008, die van kracht is geworden op 20 januari 2009, de huidige Richtlijnen betreffende de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen (RL 67/548/EEG) en preparaten (RL 1999/45/EG) vanaf 1 juni 2015 definitief vervangt en intussen coëxisteert met de bestaande wetgeving.

Zij zijn van oordeel dat het aangewezen zou zijn om deze verordening in dit wetsontwerp ook reeds expliciet te vermelden, om latere wijzigingen te vermijden en de verstaanbaarheid te vergemakkelijken. In een aantal artikels van het wetsontwerp wordt nu al impliciet verwezen naar deze verordening: "...of overeenkomstig de communautaire wetgeving die hierop bij verordening binnen de Europese Unie wordt uitgevaardigd".

De Raden stellen dan ook voor de volgende artikels als volgt aan te vullen :

Artikel X+27 3° :

"gevaarlijke stoffen en preparaten/mengsels : stoffen en preparaten die voldoen aan de criteria voor indeling als gevaarlijk overeenkomstig de besluiten genomen in uitvoering van de richtlijn 67/548/EEG van de Raad van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen of de richtlijn 1999/45/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 1999 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke preparaten of stoffen en mengsels die voldoen aan de criteria voor indeling als gevaarlijk overeenkomstig verordening nr. 1272/2008 vanaf 1 december 2010 voor stoffen en vanaf 1 juni 2015 voor mengsels of overeenkomstig de communautaire wetgeving die hierop bij verordening binnen de Europese Unie wordt uitgevaardigd."

Artikel X+30 :

"De leverancier mag gevaarlijke stoffen en preparaten slechts aan een werkgever leveren of beschikbaar stellen om door zijn werknemers gebruikt te worden indien deze stoffen en preparaten zijn verpakt en gekenmerkt overeenkomstig de besluiten genomen in uitvoering van de richtlijn 67/548/EEG van de Raad van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen of de richtlijn 1999/45/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 1999 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke preparaten of stoffen en mengsels die voldoen aan de criteria voor indeling als gevaarlijk overeenkomstig verordening 1272/2008 vanaf 1 december 2010 voor stoffen en vanaf 1 juni 2015 voor mengsels of overeenkomstig de communautaire wetgeving die hierop bij verordening binnen de Europese Unie wordt uitgevaardigd."

2. Met betrekking tot de voorziene geldboete

De Raden constateren bovendien dat in het artikel X+39 van het wetsontwerp de voorziene geldboete van 500 tot 100.000 "frank" wordt vervangen door een geldboete van 500 tot 100.000 "euro".

Zij merken op dat hierdoor, zonder enige motivatie, de sanctie vermenigvuldigd wordt met 40,3399.

De Raden vragen dat indien het de bedoeling is om de geldboetes te verhogen, hiervoor een afdoende motivatie wordt gegeven.

Verder vragen zij dat bij het bepalen van de strafmaat rekening wordt gehouden met het feit dat deze past in één van de vier sanctieniveaus die het wetsontwerp houdende bepalingen van het sociaal strafrecht hanteert; dit wetsontwerp is op dit ogenblik in de Kamer in behandeling.
